

Grote bedrijven laten banken links liggen

Beeld van Schiphol, voorjaar 2010. De luchthaven haalde vorig jaar 438 miljoen euro op via een obligatie met een looptijd tot 2021.

Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

AMSTERDAM

De rol van de banken bij grote Nederlandse bedrijven wordt sinds de kredietcrisis snel kleiner.

Ondernemingen bouwen hun bankschulden af en gaan voor nieuwe of vervangende schuldfinanciering de kapitaalmarkt op.

VAN ONZE VERSLAGGEVER
WILCO DEKKER

Dat geldt niet alleen voor multinationals als Akzo Nobel en Heineken, ook minder grote bedrijven als Arcadis en Boskalis zoeken met name Amerikaanse kapitaalverschaffers op. Dat gaat ten koste van de banken, die kampen met steeds meer eisen vanwege de financiële crisis.

Dat stelt het adviesbureau Orchard Finance op basis van een enquête die eind vorig jaar werd gehouden onder de financiële directeurs (cfo's) en

kasbeheerders (treasurers) van de grootste Nederlandse bedrijven. Driekwart verwacht zich meer te gaan richten op de kapitaalmarkt. Bedrijven willen hun financiering spreiden over meerdere partijen en minder afhankelijk worden van de banken. Dat moet voorkomen dat ze niet meer aan kapitaal kunnen komen, of problemen krijgen bij de herfinanciering van schulden. 'Banken worden zo minder belangrijk voor de bedrijven', zegt Orchard-consultant Nicolai Knop. 'Ze blijven wel nodig, voor het betalingsverkeer bijvoorbeeld. Maar de financiering zal steeds meer via de kapitaalmarkt gaan. De strategische rol van banken als langetermijnfinancier komt daarmee te vervallen.'

Leningen krijgen van banken wordt steeds lastiger, verwachten vooral de kleinere bedrijven. De banken moeten door nieuwe regels als 'Basel III' grotere buffers opbouwen en hun risico's beperken. Daarom zoeken meer bedrijven de kapitaalmarkt op. De teruglopende rol van de banken geldt vooral voor de financiering met een lange looptijd, van vijf jaar of meer. Die langlopende leningen worden door de strengere eisen minder aantrekkelijk voor banken. 'Ze moeten hun balansen verkorten en buffers vergroten, dus zijn ze helemaal niet zo happig op

dit segment', zegt Knop. De aanbieders op de kapitaalmarkt, vooral pensioenfondsen en verzekeraars, krijgen er juist een aantrekkelijke markt bij. 'Door de historisch lage rentes maken ze op staatspapier hooguit 2 tot 2,5 procent rendement. Bij bedrijven kan dat oplopen tot 4 of 5 procent, waardoor de vraag naar dit soort leningen is toegenomen. Bedrijven kunnen tegenwoordig relatief makkelijk geld ophalen tegen relatief gunstige voorwaarden.'

De verschuiving van banken naar de kapitaalmarkt raakte in een stroomversnelling na de val van Lehman Brothers, najaar 2008. Eerst gingen grote bedrijven als Akzo Nobel, Heineken en KPN over tot het uitgeven van obligaties. Vorig jaar kwamen uiteenlopende partijen als Arcadis, de Gasunie en Tennet met obligaties of schuld papier, voor bedragen variërend van 76 miljoen (Arcadis) tot een miljard euro (Tennet).

STEEDS MEER
GELDSCHIETERS ZIJN
AMERIKAANS

Wie zijn de geldschieters van de grootste Nederlandse bedrijven, als ze steeds minder vaak ING, Rabobank of ABN Amro heten?

De grootste partijen op de kapitaalmarkt zijn vooral

Amerikaanse verzekeraars als AIG, Prudential en MetLife en een enkele Britse 'financial' als Aviva. Nederlandse verzekeraars als Aegon en ING zijn ook actief, maar dan via hun Amerikaanse dochters. Delta Lloyd doet mee, als dochter van Aviva. Maar Nederlandse pensioenfondsen als het ABP spelen ondanks hun miljardenbeleggingen geen rol op deze markt, op een enkele projectfinanciering voor bijvoorbeeld wegen na.

De financiële bestuurders van de Nederlandse bedrijven die door Orchard ondervraagd werden - zoals Boskalis, Wolters Kluwer en Van Oord - hebben ook geen behoefte aan een puur Nederlands alternatief. Wel geeft ruim driekwart aan graag een Europese kapitaalmarkt te willen, als alternatief voor de Amerikaanse en in mindere mate Britse dominantie.